ANALIZA ŞI INTERPRETAREA PROFILULUI FIZIC, COMPORTAMENTAL ŞI MORAL AL TORŢIONARULUI COMUNIST PETRACHE GOICIU

Analysis and Interpretation of the Physical, Behavioural and Moral Profile of the Communist Torturer Petrache Goiciu

Dumitru-Cătălin ROGOJANU, Associate Professor Ph.D.,
"Constantin Brâncuşi" University of Târgu-Jiu

Abstract: Starting from the analysis and interpretation of some true memorialistic works, in this study my attention has been drawn by the general contouring of the physical, behavioral and moral portrait of one of the most sadistic torturers in the Romanian communist prison space - Petrache (Petrică) Goiciu.

The perspective of physical and attitudinal description of the "satrap of Gherla" does not reflect the essential differences from a memoirist to another, but what our investigation aims to capture is the fact that Petrache Goiciu is the model of fierce torturers, vicious, with an ideological and trivial language. Also, the gestures, the methods and techniques of torture used, as they are portrayed by memoirists of communist detention, demonstrate ideological hatred, "diabolical ingenuity" and internal violent imaginary.

Keywords: physical, behavioral and moral profile, Communist torturer Petrache Goiciu, fierce tortures, gestures, language, torture methods.

Parcă pentru Goiciu, sadismul reprezenta esenţa luptei de clasă a proletariatului. Cei pedepsiţi nu primeau nici hrană şi nici de băut. Iar unii erau uitaţi acolo până îi scotea morţi sau numai pe jumătate vii. (...) Când trecea acest călău pe lângă tine, simţeai în urma lui, că era ceva ce-l îndemna permanent să tortureze şi să ucidă.(...)
(Dumitru Bordeianu)

Una dintre cele mai sadice figuri de torţionari pe care deţinuţii au reţinut-o este a lui Petrache (Petrică-n.n), fost director al penitenciarului Galaţi, iar din anul 1952 este numit în locul lui Constantin Gheorghiu, comandant al penitenciarului Gherla până în anul 1959. Goiciu era originar din Galaţi, dar nu era român, ci găgăuz sau bulgar [1] deţinuţii înregistrând în lucrările memorialistice că era prieten cu Gheorghiu-Dej[2] pe care l-a cunoscut la atelierele C.F.R. din Galaţi, unde era tinichigiu fapt ce a determinat probabil şi numirea sa în funcţia de director la închisoarea Gherla.

[1] Atât Remus Radina, *Testamentul din morgă*, Prefaţă de Eugen Ionescu, f.l: f.e, f.a . Disponibil la http://www.procesulcomunismului.com/marturii/fonduri/rradina/ cât şi Aurel Sergiu Marinescu,. *Prizonier în propria ţară*, vol. II., Cu un cuvânt înainte de Gabriel Ţepelea, Bucureşti: DU Style, 1996 îşi amintesc că Petre Goiciu era găgăuz iar Andrei Crişan afirmă că acesta era bulgar. Vezi interviul luat de Ciprian Dragoş lui Andrei Crişan apărut în *Gazeta de Maramureş*, pe 23 iulie 2007, şi intitulat „Învingător în lupta cu regimul comunist". Disponibil la http://www.gazetademaramures.ro/fullnews.php?ID=6170 Accesat la 14 noiembrie 2011.

[2] Aristide Ionescu, în lucrarea *Dacă vine ora H, pe cine putem conta*, Gordian: Timişoara, 1998; povesteşte despre prietenia lui *Gonciu* (Goiciu-este corect, memorialistul îi greşeşte numele): „Se ştie că doar directorii de închisori erau cadrele cele mai de nădejde ale partidului, erau prieteni apropiaţi ai ierarhiei comuniste (directorul Gonciu de la Gherla era prieten personal al lui Gh.Gh. Dej" (p. 95).

BDD-A23459 © 2013 Editura Universităţii „Petru Maior"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 21:00:22 UTC)

Colonelul Goiciu este descris din punct de vedere fizic de memorialişti drept „o caricatură de om", a cărui miros de sudoare îi face „faţa învineţită de venin" să lucească în corpul său de „hoit" [3]. Cele mai sugestive trăsături fizice şi de comportament ale lui Goiciu le creionează Cicerone Ioaniţoiu care îl vede ca pe un tip „înalt, mătăhălos, buze mari, roşu la faţă, la prima şi ultima privire ... un monstru, o făptură a cărei inteligenţă nu se părea că licărise pe undeva ...cândva ...care-şi închipuise că nu este posibil ca altul să gândească altfel decât el. El era zis comandant. El primea, şi îi plăcea s-o facă, pe fiecare român arestat şi trimes la secţia lui satanică din infernul comunist, pe care cu deosebit sadism o conducea."[4] Prin curzimea cu care acţiona la Galaţi şi la Gherla, comandantul Goiciu este perceput ca o "fiară, animal feroce, ce nu ştia decât să bată, să înjure şi iar să bată"[5] , iar Remus Radina îl consideră un "asasin"[6], "cu ochii injectaţi de ură, dispreţ şi batjocură"[7]

Aurel Sergiu Marinescu îl consideră pe Goiciu una "dintre cele mai sinistre figuri de criminali sadici din conducerile temniţelor comuniste"[8], un "monstru, născut să fie ucigaş, care nu avea în conştiinta lui decât înclinaţia de a chinui şi a ucide oamenii".[9] Cu o figură lombroziană "de om robust, bătrân şi urât"[10], Goiciu era deci cunoscut în toate închisorile comuniste "ca unul dintre cei mai odioşi călăi şi ucigaşi."[11]

Puternic îndoctrinat ideologic, Goiciu era un "tip de proletar cu putere <politică> de care abuza oricând, executând ordinele de distrugere"[12] ale deţinuţilor cu o brutalitate ieşită din comun. La Gherla, datorită prestigiului său de torţionar bestial, era considerat un fel de Dumnezeu care "avea drept de viaţă şi de moarte" asupra celor arestaţi, fiind ajutat în aplicarea metodelor de tortură de "copii" săi gardieni, sau cum îi numeşte Paul Goma-"Copii lui Goiciu".

Pe lângă faptul că îi plăcea să bată personal deţinuţii, Goiciu, aşa cum surprinde Paul Goma, agrea mult să converseze în anchete cu aceştia, dar nu o discuţie normală, ci mai mult un dialog tensionat ce se finaliza cu bătaia: "Dar îi plăcea grozeav să <converseze> Goiciu era un…era să zic: conversant. Marea lui plăcere era să trăncănească, să monologheze în doi – şi cu martori. Evident nu aştepta răspunsuri, dar ia să te fi pus naiba să-i dai de înţeles că nu te

---

[3] Aurelian Gulan, *Mărturii din Iadul Roşu (De la Vorkuta la Gherla)*, Bucureşti: Petrion, f. a., p. 192.

[4] Cicerone Ioniţoiu, *Morminte fără cruce. Contribuţii la cronica rezistenţei româneşti împotriva dictaturii.* Vol.II, Freiburg: Coresi, 1983. Disponibilă în variantă electronică la http://www.procesulcomunismului.com/marturii/fonduri/ioanitoiu/ Accesat 15 decembrie 2011. Memorialistul Nae Cojocaru în cartea *Filmul unei existenţe*, f.l: f.e, f.a, îl descrie fizic puţin diferit pe Goiciu, mai ales ca şi înălţime "maiorul Goiciu, scund de stat şi îndesat, cu figura pătrată şi căutătura criminală a ucigaşului de meserie," (p. 341), Disponibilă în format electronic la www.miscarea.net/nae-cojocaru-amintiri.doc Accesat 18 noiembrie 2011. Precizăm că atât Cicerone Ioaniţoiu, cât şi Nae Cojocaru, observă în aceeşi manieră, cu puţine nuanţe, latura comportamentală a lui Goiciu, însă considerăm, pe baza mai multor memorii ale deţinuţilor, că directorul închisorii Gherla era mai degrabă un om înalt şi bine clădit.

[5] *Ibid.*

[6] Remus Radina, *op.cit.*

[7] Andrei Crişan, *Destine paralele-Ecouri din detenţia comunistă*, Cluj-Napoca: Risoprint, 2002, p. 59.

[8] Aurel Sergiu Marinescu*, Prizonier în propria ţară*, Cu un cuvânt înainte de Gabriel Ţepelea, vol. II, Bucureşti: DU Style, 1996, p.169.

[9] Dumitru Bordeianu, *Mărturii din mlaştina disperării*, Bucureşti: Scara, s.a. Disponibilă şi pe www.scribd.com/ Accesat: 6 noiembrie 2011, p. 296.

[10] Iosif Corpas, *Secvenţe din fostele închisori politice. Scriere documentară*, Bucureşti: Humanitas, 2003, p. 33.

[11] Dumitru Bordeianu, *op.cit.*, p. 296.

[12] *Ibid.*

BDD-A23459 © 2013 Editura Universităţii „Petru Maior"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 21:00:22 UTC)

interesează întrebările lui retorice! Pe Goiciu puteai să-l înfrunţi cu vorba, cu "atitudinea" (ce păţeai, mai apoi, altă căciulă), dar să nu taci. Să nu taci."[13]

Directorul de la Gherla, avea un temperament coleric, era "un gălăgios, un agitat, la urma urmei, un anxios, ca toţi paranoicii: încerca să-şi alunge neliniştile prin cuvinte. Rostite. Cât mai tare rostite, repetate, la nevoie - cât mai mult timp ocupat cu ele, de ele".[14] Nu-i plăcea deloc singurătatea şi liniştea, aşa se explică prezenţa sa aproape continuă în închisoare, dar şi faptul că "avea nevoie de agitaţie, de vânzoleală, de mişcare, de cuvinte - în fine de răcnete. Dar avea nevoie şi de cuvintele celorlalţi - chiar dacă acelea nu erau totdeauna răcnete (de durere)"[15] Dacă un deţinut refuza să vorbească, Goiciu interpreta tăcerea ca pe o ofensă, dezaprobare, de aceea el avea o structură comportamentală "muierină, feminină"[16].

Lucrările memorialistice nu au uitat privirea fixă şi înfiorătoare a lui Goiciu, dar şi memoria prodigioasă pe care o avea în reţinerea portretelor de deţinuţi care au mai trecut prin mâinile sale: "Avea o *privire demenţială* şi o *memorie fantastică a figurilor*. Izbucneşte şi se repede cu pumnii şi cu piciorul: — Banditule, iar ai dat peste mine. Ţi-am spus să te fereşti; Aici nu mai e nici îndurare, nici suspin, ci moarte fără de sfârşit."[17]

Dacă lui Nicolae Maromet îi plăcea să bată în special generalii, o "plăcere deosebită" a lui Goiciu era de a chinui şi ucide preoţii şi copiii de prelaţi, puţini dintre aceştia au reuşit să supravieţuiască dacă au făcut un "periplu" pe la Gherla: "Sunt martori oculari, care au stat în celulă cu un fiu de preot, când acesta a fost surprins de Goiciu prin vizeta uşii, în momentul când îsi făcea rugăciunea. Atunci, spun ei, Goiciu a intrat în celulă, l-a lungit pe fiul de preot pe duşumea şi l-a zdrobit cu picioarele, până l-a lăsat mort."[18]

Plăcerea de a bate feţe bisericeşti era completată de "plăcerea alcoolului", care reprezenta un stimulent eficient în aplicarea cu sadism a torturii, nu doar în cazul lui Goiciu, ci şi a colegului său de la Sighet: Vasile Ciolpan. Când era beat, Goiciu, avea "idei năstruşnice" în aplicarea torturii: "directorul era *în stare de ebrietate*, în formă dârză. Ne-a spus că fiind Paşte vrea să le sărbătorim împreună. Ne-a aşezat pe toţi lângă o latură a clădirii, care era în formă de U, şi ne-a poruncit să mergem ca broasca până la cealaltă latură 70 m. (…). În aşteptarea sosirii celorlalţi am asistat la un spectacol înfiorător. Ultimul era marele specialist în agricultură-Pană-fost ministru al agriculturii , în vârstă de 68-70 ani, pe care directorul îl lovea sălbatic în cap, pe unde nimerea".[19]

Comandantul de la Gherla avea plăcerea ca toţi deţinuţii să-i respecte deciziile şi regulamentul închisorii şi nu accepta sub nicio formă să facă vreo concesie pentru cineva. Alexandru Maier povesteşte despre umilinţa pe care a suportat-o în momentul în care ajuns la Gherla, a fost obligat de Goiciu pe un ton poruncitor, alături de alţi deţinuţi, să-şi tundă părul şi să rămână la zero: "Ascultă, bă, eu nu am timp să vin zilnic să te văd şi să-ţi măsor lungimea părului, şi dacă-i de trei centimetri şi doi milimetri ce fac, îţi tund periodic cei doi milimetri ce încalcă regulamentul? La mine toată lumea este tunsă la zero, m-ai înţeles? Fără

[13]Paul Goma, *Gherla. Dialog monologat (1972-1973)*, Ediţia a III-a, f.l: Editura autorului, 2005. Disponibilă în variantă electronică la http://paulgoma.free.fr/paulgoma_pdf/pdf/LRP_GHERLA-LATESTI.pdf p. 106.
[14] *Ibid.*
[15] *Ibid.*
[16] *Ibid.*
[17] Cicerone Ioniţoiu, *Morminte (...),* vol. II, (variantă electronică).
[18] Dumitru Bordeianu, *op.cit*., p. 296.
[19] Aristide Ionescu, *Dacă vine ora (...)*, p. 78.

BDD-A23459 © 2013 Editura Universităţii „Petru Maior"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 21:00:22 UTC)

comentarii!" [20]. Pentru că nu l-a salutat milităreşte şi i-a răspuns obraznic lui Goiciu, Nae Cojocaru este apostrofat, înjurat şi bătut: -"Mă, banditule, tu nu ştii să spui "să trăiţi" când intri în biroul comandantului unităţii ? Desmeticindu-mă din seria loviturilor primite în cap şi în faţă, i-am răspuns pe tonul cel mai calm, dar hotărât, că în viaţa mea nu am spus "să trăiţi" nimănui, nici chiar fostului meu comandant de divizie, care era general."[21]

Goiciu este cunoscut şi pentru stilul său unic în universul concentraţionar, de a fi prezent la toate sosirile deţinuţilor nou veniţi, pe care îi întreba în parte numele, condamnarea, fapta şi profesia. Un asemenea moment este descris de memorialistul Octavian Voinea, care observă nu doar orizontul limitat în gândire, nerăbdarea şi prostia lui Goiciu, ci şi modul în care un simplu muncitor îi răspunde la întrebări iar un alt deţinut îl scapă pe acesta de la posibile represalii fizice: "Venea la rând un muncitor, căruia i-a pus întrebarea: - *Ce meserie ai* ? - *Sunt turnător.* Toţi gardienii în frunte cu Goiciu au rămas înmărmuriţi de răspuns, deoarece în vocabularul lor (de dinaintea potopului) noţiunea de „*turnător"* avea un singur înţeles, acela de informator. *Prostia de caraliu a lui Goiciu* începu să ia foc, fiind gata să fărâme pe bietul om. Atunci un deţinut mai volubil a luat cuvântul zicând:- *Turnător în fontă, domnule comandant.- Aşa spune mă ! Dumne... Pastele etc... etc...*"[22]

"Tabietul" succintului interogatoriu de la sosirea deţinuţilor, era întregit de o varietate de înjurături, limbaj ce îi defineşte comandantului de la Gherla apartenenţa socială, dar şi nivelul intelectual şi cultural.[23] Cert este că în urma acestui obicei instituţionalizat la Gherla, puţini deţinuţi au reuşit să evite palmele sau bătaia sa, deoarece întodeauna "simula indignarea şi supărarea în faţa răspunsurilor primite"[24] de la cei interogaţi.

Printr-un limbaj sec, răspunsurile categorice date de Goiciu deţinuţilor ca urmare la solicitările de medicamente sau de posibilitatea de a trimite scrisori acasă familiilor, denotă realităţile sistemului penitenciar comunist care se încadrează perfect în sintagma umanismului în formă socialistă: "Mai bine condamnăm zeci de milioane de nevinovaţi decât să ne scape unul nevinovat" [25]

Limbajul lui Petrică Goiciu se încadrează perfect în varianta maniheistă, propusă de François Thom, pentru reprezentanţii represiunii în regimurile totalitare, o limbă-ideologizată, împletită prin cuvinte triviale cu un limbaj sexual mai mult decât evident: „Bă, banditule, bă! sau Bă, bandiţilor, bă! Fiţi atenţi la ce vă spun eu! Aici - în inchisoarea asta, eu va dau să mâncaţi! Eu vă dau sa beţi! Eu va apăr ca sa nu va linşeze clasa muncitoare! Eu sunt tatăl vostru! Eu sunt mama voastră! Eu sunt Dumnezeul vostru! ...tu-vă Dumnezeul mamei Voastre de banditi!"..."[26]

---

[20]Alexandru Maier, *Am fost medic la Gherla*, Bucureşti: Vremea, 2009, p. 102.
[21] Nae Cojocaru, *op.cit,* (variantă electronică)
[22] Octavian Voinea *Masacrarea studenţimii române în închisorile de la Piteşti, Gherla şi Aiud*, Mărturii redactate de Gheorghe Andreica, Bucureşti: Majadahonda, 1996. Disponibil la http://www.procesulcomunismului.com/marturii/fonduri/pitesti/ovoinea/docs/cap10.htm Accesat: 7 noiembrie 2011.
[23] Iulia Pop, *Memorie şi suferinţă. Consideraţii asupra literaturii memorialistice a universului concentraţionar comunist*, Cluj-Napoca: Argonaut, 2011, p.183.
[24] Aurel Sergiu Marinescu, *Prizonier (...)*, vol.II, p.170.
[25] Iulia Pop, *op.cit.*, p.183.
[26] "Eroii rezistenţei anticomuniste - Gherla, iadul comunist", 28 septembrie 2010, in *Gazeta de Maramureş*. Disponibil în variantă electronică la http://www.gazetademaramures.ro/eroii-rezistentei-anticomuniste-gherla-iadul-comunist-7378 Accesat: 14 noiembrie 2011.

BDD-A23459 © 2013 Editura Universităţii „Petru Maior"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 21:00:22 UTC)

Goiciu nu îşi construieşte imaginea de *torţionar feroce* doar prin aspectele legate de trăsăturile fizice, comportament şi tehnicile de supliciere aplicate de el, ci şi prin intermediul cuvintelor rostite pe un ton autoritar şi înfricoşător.

Goiciu răspândeşte frică prin limbaj şi comportament atât printre deţinuţi, dar şi la nivelul subalternilor săi torţionari, care au devenit "nişte roboţi, automate de bătaie, criminali odioşi care au schingiut fără să gândească"[27]. Memorialistica reţine momente când inferiorii săi recunosc indirect că bătăile sau comportamentul bun al lor depinde de dispoziţiile date de Goiciu: "Bă, bandiţilor, eu nu fac decât ce mi se ordonă; dacă primesc ordin să vă ţin numai cu friptură de curcan, dacă mi se dă ordin să vă bat, vă bat până vă rup c…!"[28] În plus, Goiciu îşi pedepseşte însuşi colaboratorii în executarea torturii, un ofiţer de-al său fiind pus, descrie Dumitru Bordeaianu, "să se culce şi să se scoale în faţa deţinuţilor, până ce bietul om, plin de noroi, nu s-a mai putut ridica de jos"[29]

Debitul verbal mare, intensitatea vocii puternice, este completată, aşa cum remarcă Paul Goma, de o *bâlbăială* care deşi nu o depăşeşte pe cea a lui Maromet, ea este o constantă a vorbirii directorului de la Gherla: "Goiciu se opreşte cu ochii pe mine: <<Ce-ce-ce-ce pi-pi-pi-pizda mă-ti mă-mă-mă ssstu-den-tu-tu-le, a-a-a aici e-e-erai, mă?>>- trebuie să ştii că Goiciu ear cumplit de bâlbâit (nu chiar ca Maromet de la Jilava, dar nici cu el nu-ţi era ruşine- adică nu le era lor, celor care-i selecţionaseră, ca directori de închisori pe cei mai bestiali şi mai bâlbâiţi)." [30]

Gesturile lui Goiciu fac parte integrală din însăşi natura sa de *călau bestial*, el loveşte din orice poziţie, cu "pumnul, ciomagul, cu toate membrele corpului", lovituri însoţite "de urlete şi articulaţiile gângave ce nu reuşeau de mai multe ori să depăşească cuvântul <mă-tii>"[31], singura limbă pe care o vorbea fără cusur, era cea a înjurăturilor.[32]

Dacă era original prin invectivele adresate deţinuţilor, prin metodele de tortură Goiciu a atins culmea bestialităţii şi a închipuirii pe care un torţionar comunist o putea avea. Memorialistica nu a sărit peste unul dintre cele mai sadice gesturi ale lui Goiciu- fiind înfruntat de un ofiţer, fost prizonier la ruşi, el a hotărât fără milă ca să fie zidit de viu într-o latură a culoarului, în picioare, într-un spaţiu îngust, cît să-şi primească apa şi mâncarea ce i se administrau printr-un orificiu al zidului la nivelul gurii.[33]

Pe un alt deţinut, deşi era bolnav şi bătrân pentru că nu a putut să se ridice în picioare la apelul de dimineaţă, "vestitul bătăuş", Goiciu, a prins o coadă de mătură şi la bătut într-un stil animalic. [34] Nae Cojocaru, îşi aminteşte, de asemenea, o scenă inedită de tortură *à la Goiciu*: după ce este înfăşurat într-o pătură este luat cu forţa pe sus de gardieni şi dus în biroul directorului, unde alături de doi aşa-zişi procurori, i se pun lanţuri la picioare şi cătuşe la mâini, iar apoi este bătut crunt până îşi pierde conştiinţa.[35] Totuşi aflat în agonie, memorialistul reţine ca şi ultimă secvenţă "figura schimonosită şi plină de ură sălbatică a lui

[27] Aurel Sergiu Marinescu, *Prizonier (...),* vol.II, p.170.
[28] *Ibid.*
[29] Dumitru Bordeianu, *op.cit*., p. 298.
[30] Paul Goma, *Gherla (...)* , p. 46.
[31] Cicerone Ioniţoiu, *Morminte (…),* vol. II.
[32] Florin Constantin Pavlovici, *Tortura pe înţelesul tuturor,* Chişinău: Cartier, 2001, p.366.
[33] *Ibid.*
[34] Doina Jela, *Lexiconul negru*. *Unelte ale represiunii comuniste,* Bucuresti: Humanitas, 2001, p. 130.
[35] Nae Cojocaru, *op.cit,* (variantă electronică), p. 348

BDD-A23459 © 2013 Editura Universităţii „Petru Maior"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 21:00:22 UTC)

Goiciu", dar şi lovitura cu cizma şi cu pumnul care i-au fost aplicate de acesta în plină figură.[36]

În timp ce era director la închisoarea din Galaţi, Goiciu l-a chinuit îngrozitor şi pe fostul prim - ministru ţărănist, Iulia Maniu, pe Ion Mihalache, dar şi pe mai mulţi tineri ţărănişti şi legionari. În cadrul "închisorii morţii"- Galaţi, cum numeşte fostul deţinut Mihai Dionisie, acest spaţiu carceral, directorul de atunci, Goiciu a pus în practică cu ajutorul gardienilor, *izolarea totală* într-o celulă a celor închişi, neputându-se comunica între deţinuţi doar prin alfabetul Morse.[37] Când Goiciu şi temnicerii săi au depistat acest sistem de comunicare s-a procedat la "îmblânzirea" deţinuţilor prin bătăi până la sânge, lovirea la tălpi pe picioarele goale cu bastoane de lemn sau metal.[38]

La Galaţi în perioada când Goiciu a fost comandant, s-au folosit pentru a-i "linişti" pe deţinuţi trei metode de supliciere crunte: *covorul, rotisorul şi ringul*- "Te înfăşurau într-un covor şi te loveau cu picioarele unde apucau. Asta era metoda *covorul*. Apoi, te aşezau ghemuit pe o bară de metal, te legau la mâini şi picioare şi te loveau cu picioarele în timp ce te învârteau. Ăsta era *rotisorul*. A treia metodă de tortură era *ringul*. Te puneau în mijloc şi te întrebau «De ce ai făcut asta banditule?, «Nu vei ieşi viu de aici!» şi te loveau cu bestialitate"[39].

Când a fost numit director la penitenciarul Gherla, Goiciu a "patentat" cîteva "carcere ale morţii", care erau de fapt "nişte cutii din scânduri înalte de 2 metri si înguste, încât de abia putea să stea un om în picioare în ele"[40], unde au fost băgaţi deţinuţii pe motive din cele mai nesemnificative: "fie că nu s-a luat poziţia de drepţi, cu boneta în mână, când a trecut Goiciu pe acolo, fie că nu s-a strigat <Să trăiti, domnule director> sau că n-ai adunat de pe jos gunoiul, ori că ai frezat cu o mică deviere o piesă, sau că ai pilit-o cu un milimetru mai mult"[41].

Deşi nu-l întrece pe Ţurcanu în gândirea sa diabolică, Goiciu se apropie mult de "camaradul său de muncă" de la închisoarea din Piteşti, prin acţiunile pe care le întreprinde cu predilecţie faţă de preoţi. Părintele Gavril Burzo, relatează cu durere în suflet modul în care Goiciu şi ofiţerul politic Istrate au realizat o percheziţie corporală unui preot, iar apoi i-au ordonat să se cuminece cu fecale: " <Cuminecă-i popă!> a răcnit la el (Goiciu-n.n). Atunci preotul a strigat foarte tare: <Domnule comandant, de mine vă puteţi bate joc dar de Hristos nu!>. A strigat aşa de puternic că s-a auzit şi în celulele învecinate. În acel moment căpitanul Goiciu, comandantul închisorii şi cu locţiitorul politic Istrate au tăbărât asupra lui lovindu-l cu sete pe tot corpul. La urmă au luat coada măturii şi i-au introdus-o în gură, până ce a ieşit prin ceafă. Pur şi simplu l-au omorât în faţa noastră (…)" [42].

---

[36] *Ibid.*
[37] Corina Misăilă, "Mărturii din temniţele iadului: M-au pus în faţa plutonului de execuţie pentru că nu am vrut să devin colaborator al Securităţii" in *Adevărul*, 14 decembrie 2010. Disponibil la http://www.adevarul.ro/locale/galati/Marturii_din_temnitele_iadului-_-M-au_pus_in_fata_plutonului_de_executie_pentru_ca_nu_am_vrut_sa_devin_colaborator_al_Securitatii_0_389961057.html Accesat 16 noiembrie 2011.
[38] *Ibid.*
[39] *Ibid.*
[40] Dumitru Bordeianu, *op.cit.*, p. 298.
[41] *Ibid.*
[42] Gavril Burzo, *Zile trăite după gratii*, pp. 29-31, apud http://www.fericiticeiprigoniti.net/tortionari-si-prigonitori/165-petre-goiciu/1182-capitanul-goiciu-hulitor-de-dumnezeu-si-criminal Accesat 16 noiembrie 2011.

BDD-A23459 © 2013 Editura Universităţii „Petru Maior"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 21:00:22 UTC)

Goiciu nu s-a mulţumit doar să tortureze, ci a încercat chiar să-l ucidă pe Remus Radina prin otrăvirea mâncării: "Am fost izolat într'o celulă, fără saltea şi pătură, în luna Decembrie. La prânz am primit *o mâncare cu gust amar*. Am crezut că turtoiul e făcut din mălai alterat, doar ni se dăduse şi turtoi care mirosea a petrol. Dar noaptea am început să vomez violent, iar a doua zi un gardian mi-a spus că am ochii galbeni. *Convingerea mea fermă este că Goiciu*, cu ajutorul sanitarului, mi-a pus otravă în mâncare" [43] .

Remus Radina a scăpat cu viaţă şi nu a avut atâtea leziuni fizice după operaţiunea de ucidere prin otrăvire, însă după revolta frontieriştilor din vara anului 1958[44] a fost pedepsit aspru de Goiciu, care era "turbat de furie şi dorea să se razbune pe cel care lansase lozinca <Goiciu e un criminal>."[45] Memorialistul descrie în amănunt cum Goiciu a început să-l "lovească nebuneşte cu o bâtă până a obosit", apoi i-a spus sa-şi deschidă zeghea strigând: "Scoate vesta, că eu nu bat vesta!". Dupa ce a scos zeghea, l-a lovit cu toată puterea peste mâini şi coaste, iar apoi i-a nituit lanţuri la picioare, pe care le-a purtat doua luni.[46] Alţi doi studenţi care au participat la rebeliunea frontieriştilor din 14 iunie 1958, au fost răniţi personal prin împuşcare de Goiciu, deoarece îndrăzniseră să-l facă asasin,[47] acelaşi motiv pe care l-a invocat şi lui Radina.

Totuşi, din mâinile lui Goiciu nu au scăpat cu viaţă un tânăr ţăran moţ, pe nume Onac pe care l-a torturat cumplit şi un deţinut pe care l-a omorât în bătaie, apoi ca să încape în coşciug i-a tăiat picioarele.[48]

Au exista puţine situaţii, când un deţinut a avut curajul să-l înfrunte pe Goiciu, dar memorialistul Cicerone Ioniţoiu, îşi aminteşte de farmacistul Hristache Stratulat din Tecuci, care i-a răspuns cu demnitate şi bărbăţie jignirilor şi bătăilor pe care Goiciu le administra deţinuţilor, în fiecare dimineaţă, după deschidere: "-Bă neisprăvitule bestie... du-te în cimitirul din Tecuci... şi acolo ai să găseşti nişte oase. Bestie, du-te şi satisface-ţi poftele animalice... Goiciu a dat înapoi şi uluit a plecat. N-a mai intrat în alte celule în dimineaţa aceea."[49]

Cu toate că era o fire vulcanică gata oricând să răbufnească prin ropote de palme, picioare, pumni, şi înjurături etc., în unele contexte Goiciu, a dat dovada de frică şi cu viclenie a încercat să schimbe situaţia în favoarea sa.

După revoluţia din Ungaria fusese cuprins de un moment de spaimă, când de frică şi cu precauţie ca populaţia să nu atace închisoarea, a orientat gardul de sârmă ghimpată, spre exterior şi nu spre interior cum era plasat în mod normal.[50] După ce pericolul revoluţiei a trecut, Goiciu şi-a motivat decizia prin faptul că a vrut să-i apere pe deţinuţi de furia poporului: "Goiciu a dat ordin ca <doagele> să fie îndrep-tate spre afară-după care, fără să-l fi întrebat nimeni, a trecut din celulă în celulă explicând: <Bă bandiţilor, vedeţi ce grijă avem

[43] Remus Radina, *op.cit.*
[44] O descriere detaliată a rebeliniii de la Gherla poate fi găsită la Ovidiu Vasilescu, „Rebeliunea de la Gherla, 14 iunie 1958 - 16 iunie 1958", in *Memoria*, nr. 3-4/2003, pp. 44-58.
[45] Alexandru Mihalcea, "Iunie 1958: o jumătate de secol de la revolta de la Gherla", in *România Liberă*, 26 iunie 2008. Disponibil în variantă electronică la http://www.romanialibera.ro/cultura/aldine/iunie-1958-o-jumatate-de-secol-de-la-revolta-de-la-gherla-128223.html Accesat: 16 noiembrie 2011.
[46] *Ibid.*
[47] Andrei Crişan, *op.cit.*, p.59.
[48] Doina Jela, *op.cit*. pp.129-130.
[49] Cicerone Ioniţoiu, *Morminte (...),* vol. II..
[50] Doina Jela, *op.cit*. p.130.

BDD-A23459 © 2013 Editura Universităţii „Petru Maior"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 21:00:22 UTC)

noi de voi? Avem informaţii că boboru-a aflat că aici e închisoare de politici şi s-a indignat şi vrea să vă linşeze, bă, aşa cum meritaţi!> “[51]

Un alt moment de teamă a lui Goiciu, sesizat de memorialişti este legat de torturile pe care el şi gardienii săi le-a aplicat deţinuţilor şi ca acest fapt să nu se afle, comandantul i-a ordonat lui Maier, care era doctor să se ocupe cu grijă de ei: “Ascultă, bă, aud că tu i-ai aranjat pe ăia dinăuntru (…) Ei, de-acuma îi băgăm aici, la parter, la izolare. Tu *să te îngrijeşti de ei* până se fac bine. Şi să nu te pună dracul să spui cuiva ce-ai văzut, sau să spui numele lor, că ai încurcat-o. M-ai înţeles ? ”[52]

O altă situaţie când Goiciu este cuprins de o sperietură zdravănă este atunci când împreună cu Mihalcea şi “banda sa de terorişti” în miezul nopţii îl trezesc pe deţinutul Costică Alexe din somn şi îl bat cu ferocitate “cu pumnii, cu picioarele, cu ciomagele…”.[53] Alexe leşină şi se află între viaţă şi moarte, dar Goiciu observă imediat şi de teamă ca acesta să nu decedeze îl cheamă de îndată pe doctorul Ahmed pentru a-i da îngrijiri medicale şi pentru a-l salva de la moarte: “Omul leşina. Între viaţă şi moarte, aude pe Goiciu strigând: Să vină doctorul repede. . . aduceţi imediat doctorul (…). Goiciu s-a răstit la mine: fă-i ceva să nu moară ! Ce le venise, nu ştiu. Nu-i mai văzusem aşa disperaţi. Le era teamă să nu mai moară cineva ! Poate unde era după moartea lui Stalin şi nu ştiau nici ei pe ce lume trăiau. I-am spus: Domnule comandant, n-am seringă ! e spartă. -Nu ştiu, fă-i ceva imediat să nu moară !”[54]

Indiferent de temerile de a nu muri deţinuţii din mâinile sale şi a “copiilor” săi, Goiciu este plasat în toată memorialistica de detenţie în ierarhia celor mai feroci torţionari comunişti. El moare la pensie ca şi ginerele său Mihalcea, alt temnicer sadic de la Gherla, în linişte, fără să recunoască faptele pe care le-a comis şi împodobit de regimul pe care l-a slujit cu drag, cu multe decoraţii.

Bibliografie

“Eroii rezistenţei anticomuniste - Gherla, iadul comunist”, 28 septembrie 2010, in *Gazeta de Maramureş*. Disponibil în variantă electronică la http://www.gazetademaramures.ro/eroii-rezistentei-anticomuniste-gherla-iadul-comunist-7378

Bordeianu, Dumitru. *Mărturii din mlaştina disperării*, Bucureşti: Scara, s.a. Disponibilă şi pe www.scribd.com/

Burzo, Gavril. *Zile trăite după gratii*, pp. 29-31, apud http://www.fericiticeiprigoniti.net/tortionari-si-prigonitori/165-petre-goiciu/1182-capitanul-goiciu-hulitor-de-dumnezeu-si-criminal

Cojocaru, Nae. *Filmul unei existenţe*, f.l: f.e, f.a. Disponibilă în format electronic la www.miscarea.net/nae-cojocaru-amintiri.doc

Corpaş, Iosif. *Secvenţe din fostele închisori politice. Scriere documentară*, Bucureşti: Humanitas, 2003.

Crişan, Andrei. *Destine paralele-Ecouri din detenţia comunistă*, Cluj-Napoca: Risoprint, 2002

[51] Paul Goma, *Gherla (...)*, p. 111.
[52] Alexandru Maier, *op.cit.*, 135.
[53] Cicerone Ioniţoiu, *Morminte (...),* vol. II.
[54] *Ibid.*

BDD-A23459 © 2013 Editura Universităţii „Petru Maior”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 21:00:22 UTC)

Dragoş, Ciprian. „Învingător în lupta cu regimul comunist". *Gazeta de Maramureş*, pe 23 iulie 2007. Disponibil la http://www.gazetademaramures.ro/fullnews.php?ID=6170
Goma, Paul. *Gherla. Dialog monologat (1972-1973)*, Ediţia a III-a, f.l: Editura autorului, 2005. Disponibilă în variantă electronică la http://paulgoma.free.fr/paulgoma_pdf/pdf/LRP_GHERLA-LATESTI.pdf
Gulan, Aurelian. *Mărturii din Iadul Roşu (De la Vorkuta la Gherla)*, Bucureşti: Petrion, f. a.
Ionescu, Aristide. *Dacă vine ora H, pe cine putem conta*, Gordian: Timişoara, 1998.
Ioniţoui, Cicerone. *Morminte fără cruce. Contribuţii la cronica rezistenţei româneşti împotriva dictaturii.* Vol.II, Freiburg: Coresi, 1983. Disponibilă în variantă electronică la http://www.procesulcomunismului.com/marturii/fonduri/ioanitoiu/
Jela, Doina. *Lexiconul negru. Unelte ale represiunii comuniste*, Bucuresti: Humanitas, 2001.
Maier, Alexandru. *Am fost medic la Gherla*, Bucureşti: Vremea, 2009.
Marinescu, Aurel Sergiu. *Prizonier în propria ţară*, vol. II., Cu un cuvânt înainte de Gabriel Ţepelea, Bucureşti: DU Style, 1996.
Mihalcea, Alexandru. "Iunie 1958: o jumătate de secol de la revolta de la Gherla", in *România Liberă*, 26 iunie 2008. Disponibil în variantă electronică la http://www.romanialibera.ro/cultura/aldine/iunie-1958-o-jumatate-de-secol-de-la-revolta-de-la-gherla-128223.html
Misăilă, Corina. "Mărturii din temniţele iadului: M-au pus în faţa plutonului de execuţie pentru că nu am vrut să devin colaborator al Securităţii" in *Adevărul*, 14 decembrie 2010. Disponibil la http://www.adevarul.ro/locale/galati/Marturii_din_temnitele_iadului-_-M-au_pus_in_fata_plutonului_de_executie_pentru_ca_nu_am_vrut_sa_devin_colaborator_al_Securitatii_0_389961057.html
Pavlovici, Florin Constantin. *Tortura pe înţelesul tuturor,* Chişinău: Cartier, 2001.
Pop, Iulia. *Memorie şi suferinţă. Consideraţii asupra literaturii memorialistice a universului concentraţionar comunist*, Cluj-Napoca: Argonaut, 2011.
Remus Radina. *Testamentul din morgă*, Prefaţă de Eugen Ionescu, f.l: f.e, f.a . Disponibil la http://www.procesulcomunismului.com/marturii/fonduri/rradina/
Vasilescu, Ovidiu „Rebeliunea de la Gherla, 14 iunie 1958 - 16 iunie 1958", in *Memoria*, nr. 3-4/2003, pp. 44-58.
Voinea, Octavian. *Masacrarea studenţimii române în închisorile de la Piteşti, Gherla şi Aiud*, Mărturii redactate de Gheorghe Andreica, Bucureşti: Majadahonda, 1996. Disponibil la http://www.procesulcomunismului.com/marturii/fonduri/pitesti/ovoinea/docs/cap10.htm

BDD-A23459 © 2013 Editura Universităţii „Petru Maior"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 21:00:22 UTC)